

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

't Hummelhuis

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 6 september 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 6 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op 't Hummelhuis. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven en peutergroepen in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes.

De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuterspeelzaal en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De pedagogisch medewerkers volgen verschillende scholingen om

**Kinderopvangorganisatie: Stichting
Peuterspeelzalen Heusden**

LRK-nummer: 190913460

Totaal aantal doelgroeppeuters: 13

steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

Ten eerste zien we dat de pedagogisch medewerkers wel gericht de taalontwikkeling van de peuters stimuleren, maar dat er te weinig activiteiten zijn gericht op gedrag, rekenen en bewegen. Hiernaast ontbreken in de inrichting van de ruimte materialen die de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters stimuleren en die uitnodigen tot sensopathisch spel.

Ten tweede brengt de leiding van niet in beeld of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

Verder maakt de leiding geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

Ten slotte legt de leiding te weinig uit aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op 't Hummelhuis.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en de houder.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de pedagogisch medewerkers en de houder van de peutergroep.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op 't Hummelhuis.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op 't Hummelhuis voor vier standaarden als voldoende en voor vier standaarden als kan beter.

Kansen voor verbetering zien we allereerst bij het activiteitenaanbod. Dit is nu niet voldoende dekkend voor de vier ontwikkelingsgebieden. Ten tweede zijn de ontwikkelingsresultaten op dit moment nog niet te relateren aan gestelde doelen. Verder heeft de kwaliteitszorg meer aandacht nodig. Het is wenselijk om aan de hand van eigen kwaliteitsdoelen vast te gaan stellen of die ook behaald worden, te borgen en de kwaliteit te verbeteren waar dat nodig is. De eigen conclusies over de kwaliteit zouden vervolgens gebruikt kunnen worden voor verantwoording en een kwaliteitsdialoog met belanghebbenden.

Context

't Hummelhuis is een van de acht locaties van Stichting Peuterspeelzalen Heusden (SPH). 't Hummelhuis is gehuisvest in basisschool De Vijfhoeven.

't Hummelhuis biedt al langer vve maar constateert de laatste tijd een toename van het aantal vve-geïndiceerde kinderen. Het merendeel hiervan stroomt door naar de inpandige basisschool.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 31 januari 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Vervolgtoezicht

Er zijn geen afspraken gemaakt voor vervolgtoezicht. 't Hummelhuis valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op 't Hummelhuis.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als kan beter.

De pedagogisch medewerkers van peutergroep 't Hummelhuis gebruiken een vve-methode. Met deze methode als bron, stellen de pedagogisch medewerkers een themaplanning op. Hierin klimmen de activiteiten in moeilijkheidsgraad op en wordt rekening gehouden met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de peuters. Alleen constateren we dat het accent van deze activiteiten hoofdzakelijk op taalontwikkeling ligt. Doelgerichte activiteiten die de rekenontwikkeling, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek stimuleren, blijven onderbelicht in het aanbod. Dit is een verbeterpunt voor de voorschool.

Wat ook beter kan, is de inrichting van de ruimte. We zien dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de woordenschatontwikkeling van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen. Wat nog ontbreekt, zijn materialen die de ontlukende geletterd- en gecijferdheid van de peuters stimuleren en materialen die uitnodigen tot sensopathisch spel, zoals zand en water.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen

zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de observant van de voorschool het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Ook liggen er kansen om het educatief handelen verder te versterken. De pedagogisch medewerkers kunnen meer stimuleren dat peuters mondelinge taal gebruiken en met elkaar in gesprek gaan. Zo kan ook vastgesteld worden of de peuters de thema-woorden al gebruiken.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool werken aan een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Deze is al zichtbaar in het aanbod en in de zorg en begeleiding. Zo voeren de voor- en de vroegschool jaarlijks gezamenlijk een voorleesproject uit en observeert de intern begeleider regelmatig peuters in de voorschool. Het is de bedoeling om de samenwerking in de komende tijd uit te breiden en te versterken. Wij zien hiervoor kansen voor bijvoorbeeld het pedagogisch-educatief handelen, het ouderbeleid en de

kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. Wat beter kan, is de gegevens uit het observatiesysteem beter gebruiken om de ontwikkelingsgroei van alle kinderen samen in kaart te brengen. Zo kan de houder nagaan of gemiddeld gezien de kinderen in de anderhalf jaar dat ze de voorschool volgen, hun achterstand inlopen. De analyse die een extern bureau recent op verzoek van de gemeente maakte, kan hiervoor aanknopingspunten bieden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De interne kwaliteitszorg heeft meer aandacht nodig. De houder van de peutergroep heeft in het (pedagogisch) beleidsplan opgeschreven wat hij met de peuteropvang wil bereiken. Dit beleidsplan bevat voldoende aanknopingspunten om specifiekere ambities en doelen te formuleren voor de voorschoolse educatie, zoals bijvoorbeeld de kwaliteit van het vve-aanbod, het pedagogisch en educatief handelen, brede ontwikkelingsresultaten en de zorgstructuur. Vervolgens kan een aanpak bepaald worden om op vaste momenten de vve-kwaliteit te evalueren en conclusies te vertalen naar concrete verbeterdoelen.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. Ook werken zij gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken.

De leiding is zich ervan bewust dat de pedagogisch medewerkers meer aansturing en ondersteuning nodig hebben bij de uitvoering van de voorschoolse educatie, nu het aantal doelgroepeuters aan het stijgen is. Dit zal een van de taken worden van de kwaliteitsmedewerker die onlangs door de organisatie is aangesteld.

KA3. Verantwoording en dialoog

Deze standaard waarden wij als kan beter.

Hoewel er al wel in bepaalde mate sprake is verantwoording afleggen aan externen, kan de verantwoording van de vve-kwaliteit vollediger worden wanneer voor meer vve-aspecten ambities en doelen worden vastgelegd en hierop een gerichte evaluatie volgt. Ten slotte kan 't Hummelhuis interne en externe belanghebbenden meer betrekken bij de ontwikkeling van haar beleid.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Graag geven wij een reactie op de bevindingen van de inspecteur n.a.v. het inspectiebezoek.

Algemeen

Wij krijgen de indruk dat de inspecteur de lat erg hoog legt. Te hoog voor de beperkte tijd die we hebben in de peuteropvang. Een dagdeel peuteropvang duurt 3 ½ uur en met de huidige kinderopvangtarieven zijn de taakuren voor een medewerker zeer beperkt. Daarin moeten ook nog andere werkzaamheden uitgevoerd worden.

We vinden het belangrijk, en daar kiezen we bewust voor, om de werkelijk opvangtijd zoveel mogelijk te besteden aan de begeleiding van de peuters en de 'papierwinkel' tot een minimum te beperken! Voorts betwijfelen we of de inspecteur tijdens haar bezoek een goed en volledig beeld gekregen heeft van hetgeen wij aanbieden.

Een uurtje observeren in de peutergroep is niet genoeg om zicht te krijgen op onze deskundige inzet en ons aanbod.

Op enkele opmerkingen willen we nader ingaan.

OP1. Aanbod

Hoewel de taalontwikkeling een rode draad vormt in ons aanbod zijn de rekenontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en motorische ontwikkeling zeker niet onderbelicht. Alle genoemde ontwikkelingsgebieden hebben een plaats in ons dagelijks programma (zie pedagogisch werkplan) en worden binnen een thema extra behandeld door het aanbieden van gerichte activiteiten. Deze zijn onder andere terug te vinden in de themaplanningen.

Beginnende geletterdheid en gecijferdheid worden onder andere gestimuleerd door het gebruik van cijferkaarten die standaard in de klas hangen; wellicht heeft de inspecteur dat over het hoofd gezien. Ook woordkaarten horen standaard bij ons aanbod; bij elk thema hangen we woordkaarten op, deze wisselen per thema en laten woorden en begrippen zien die bij het thema horen. Daarnaast besteden we in de kringactiviteiten veel aandacht aan de beginnende geletterdheid en gecijferdheid.

Sensopatisch materiaal zoals bijvoorbeeld klei, scheerschuur, vingerverf worden wekelijks aangeboden als tafelactiviteit.

Peuters spelen elk dagdeel buiten. Daar hebben zij de mogelijkheid om in de zandbak te spelen en te spelen met de waterpomp.

Door ruimtegebrek in ons kleine lokaal is het helaas niet mogelijk om de zand/watertafel een vaste plaats te geven.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Het advies om peuters meer te stimuleren om mondelinge taal te

gebruiken en met elkaar in gesprek te gaan nemen wij graag aan. De groep die de inspecteur bezocht heeft bestaat voornamelijk uit anderstalige kinderen die het Nederlands nog niet of onvoldoende beheersen en uit jonge peuters die nog weinig actieve taal gebruiken. Zoals eerder aangegeven loopt de stimulering van de taalontwikkeling als een rode draad door ons werk: we benoemen veel, proberen taal te ontlocken, lezen voor, zingen liedjes en ieder dagdeel nemen we kinderen in kleine groepjes apart om o.a. de taal extra aandacht te geven.

OR1. Ontwikkelingsresultaten

Wij hebben de keuze gemaakt om geen groepsanalyses te maken. In onze verticale groepen met kinderen van veel verschillende nationaliteiten zien we erg veel verschil in taalniveau. Daarom benaderen we kinderen vaak individueel en proberen we op die manier de aansluiting te vinden bij het naastgelegen niveau van de peuter. Een groepsplan heeft voor ons dan ook geen toegevoegde waarde.

Van ieder individueel kind houden we de ontwikkelingsresultaten nauwkeurig bij. We verbinden daar doelen aan en toetsen of de doelen gehaald worden. Zo brengen we per kind in kaart of het klaar is om een goede aansluiting te vinden in het basisonderwijs.

KA1. Kwaliteitszorg en ambitie

Aan de verbetering van de kwaliteitszorg wordt gewerkt door de inzet van een pedagogisch coach en een beleidsmedewerker. De beleidsmedewerker/coach is pas enkele maanden aan de slag. Inmiddels is een coachingsplan opgesteld en per medewerker in kaart gebracht waaraan we gaan werken. We verwachten dat de inzet van de pedagogisch coach/beleidsmedewerker zeker zal bijdragen aan een verbetering van de kwaliteit.

KA3. Verantwoording en dialoog

De verantwoording van de vve-kwaliteit is volop in ontwikkeling maar kan zeker nog verbeterd worden. Binnen de samenwerking met het basisonderwijs en het Kindcentrum leggen we gezamenlijk doelen en ambities vast in zgn clusterplannen. Er moet meer prioriteit aan de uitvoering en toetsing van de clusterplannen gegeven worden. Daar gaan we op inzetten!

2-9-2019